

Шпак Ярослав
аспірант
Мурашка Андрій
здобувач

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ

В останні роки в електроенергетичній галузі України відбуваються структурні зміни, що пов'язані з лібералізацією ринку електроенергії. Цілями реформування електроенергетики України є забезпечення сталого функціонування і розвитку економіки, підвищення ефективності виробництва і споживання електроенергії, забезпечення надійного і безперебійного енергопостачання споживачів. Це сприятиме створенню повноцінного конкурентного оптового ринку електроенергії і формування ефективних роздрібних ринків електроенергії. Функціонування електроенергетичних підприємств (обласних енергетичних компаній) в сучасних умовах характеризується появою нових фінансово-економічних відносин, завдань і форм роботи, що породжує протиріччя між елементами фінансової рівноваги та рівнем економічного розвитку підприємства. Разом з тим динамічність середовища функціонування енергетичних підприємств обумовлює зміни умов господарювання, які впливають на їх фінансово-економічну стійкість і темпи економічного зростання. Тому вирішення питань обґрунтування шляхів підвищення економічної стійкості суб'єктів господарювання в довгостроковому періоді, пов'язаних з глибокою зміною організаційно-економічного механізму управління набувають особливої актуальності.

Удосконалення організаційно-економічного механізму управління енергетичних підприємств передбачає підвищення ефективності його функціонування та конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках і має включати [1]:

– формування концепції управління компанією, орієнтованою на задоволення потреб ринку, за рахунок адаптації усіх підприємств, котрі входять у її структуру, до специфічних, традиційних, природних, технологічних, організаційно-економічних умов регіонального промислового виробництва, що забезпечує їх тісний зв'язок, мотивовану взаємними інтересами суб'єктів господарювання, споживачів і держави і високою ефективністю їх функціонування;

– використання сукупності прогресивних форм господарювання, методів, технологій, перетворень, які базуються на сучасних уявленнях про розвиток енергетичних підприємств і враховують специфіку інтеграції інтелектуального потенціалу і технологічних можливостей;

– державне регулювання розвитку енергетичних підприємств з орієнтацією його на національні інтереси;

– організаційно-економічний механізм управління енергетичними підприємствами може реалізувати високу ефективність лише в тому випадку, якщо вони функціонують на принципах гарантування їх фінансових інтересів, збереження природних, екологічних і соціальних основ життєдіяльності працівників і населення.

Однією з найважливіших функцій вдосконалення організаційно-економічного механізму управління енергетичним підприємством, є забезпечення узгодженості, взаємозв'язку і взаємодії між суб'єктом господарювання і зовнішнім середовищем в досягненні запланованих цілей і завдань, підвищення результативності спільних дій з урахуванням законів суспільного розвитку. Досягти узгодженості всіх елементів організаційно-економічного механізму управління в здійсненні науково-технічної і промислової політики, зростання економіки підприємства можна тільки при наявності стратегії, на яку при вмілому використанні економічних і фінансово-кредитних важелів повинні злагоджено працювати всі його системоутворюючі елементи. Важливе місце при цьому займає структура підприємства за допомогою якої здійснюється ця взаємодія. Різноманіття елементів організаційних структур і їх інформаційні взаємозв'язки характеризують систему управління

підприємством і впливають на ефективність його функціонування. Відмінності в силі впливу цих елементів ускладнюють завдяки визначення ступеня їх впливу на узагальнюючий критерій роботи підприємства, що ускладнює оптимізацію елементів організаційних структур.

При побудові структури управління підприємством постає питання про те, як розділити діяльність співробітників підприємства по горизонталі, тобто визначити, які завдання повинна вирішувати кожна структурна одиниця. Інший важливий момент побудови підприємства – розподіл робіт по вертикалі. Вирішувати, в якому елементі ієрархічної структури повинні прийматися найважливіші рішення, – справа вищого керівництва підприємства. Це визначає форму організаційної структури і ефективність управлінських рішень [2].

Основні напрямки програми розвитку на підприємствах компаній ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго» та ДТЕК Енерго:

1. Впровадження системи стратегічного планування діяльності підприємств компаній ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго» та ДТЕК Енерго в цілому і з розбивкою по структурних відділеннях підприємства. Мета – визначення стратегії, місії та плану розвитку підприємства для своєчасного реагування на значні зміни зовнішніх (в політиці, економіці держави тощо) і внутрішніх чинників діяльності.

2. Заходи щодо оптимізації організаційної структури. Мета – забезпечення оптимального, що не допускає дублювання розподілу функцій між підрозділами і співробітниками підприємства, а також виявлення функцій, які не закріплені за ланками підприємства.

3. Розробка системи логістики на підприємстві, що включає опис бізнес-процесів, розробку єдиного документообігу, форм звітних документів та регламенту їх руху для подальшої автоматизації діяльності підприємств компаній ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго» та ДТЕК Енерго. Мета – скорочення обсягів і тривалості циклу внутрішнього і зовнішнього документообігу, уніфікація (єдність) стилю і регламенту документообігу.

4. Впровадження системи бюджетування, управлінського обліку і звітності, контроль виконання, а також коригування бюджетів підприємства (на підставі розроблених бізнес-планів).

5. Розробка системи оплати та мотивації праці. Навчання та атестація персоналу з метою підвищення кваліфікації. Розробка матриці закріплення функцій за співробітниками структурних підрозділів і карт функціональних обов'язків співробітників, документів, що регламентують питання оплати праці та порядку їх винагороди. Мета – систематизація виробничих обов'язків і відносин між посадовими особами та структурними підрозділами.

6. Автоматизація системи управління підприємством, ведення контролю та обліку грошових коштів, а також дебіторської та кредиторської заборгованості по «системі» в цілому.

Список використаних джерел

1. Брич В. Я., Гевко Б. Р. (№11) Проблеми застосування сонячної енергії в сфері житлово-комунального господарства. Інноваційна економіка. 2016. № 1-2. С. 152-157.
2. Брич В. Я., Федірко М. М., Артемчук Т. О. Трансформація організаційної структури енергокомпанії. Економічний аналіз: зб. наук. праць. 2017. Том 27. № 3. С. 166-172.
3. Мальчик М. В., Оплачко І. О. Механізм антикризового управління діяльністю промислових підприємств з урахуванням організації рефлексивних впливів. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Логістика». 2018. № 892. С. 140-148.
4. Пакулін С. Л., Пакуліна А. А. Управління сталим розвитком сучасного підприємства. ТРАЕКТОРИЯ НАУКИ. Электронный научный журнал. 2016. № 3(8). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/trna_2016_2_3_5